

Quicksan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en
pré-toets natuurbeschermingswet
Van Kregtenweg 4, Notter

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet
Van Kregtenweg 4, Notter

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.nu
Contactpersoon: dhr. W.Bekke

Projectnummer en versie: 267, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 28 maart 2013
Ligging projectgebied: Van Kregtenweg 4, Wierden	Amersfoortcoördinaten:	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Samenvatting

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling, idem voor soorten van tabel 2 mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Alle soorten van tabel 3 zijn strikt beschermd, evenals bezette vogelnesten en jaarrond beschermde nesten en -nestlocaties.

De nieuwbouw van de woning past binnen de Flora- en faunawet. Hiervoor hoeft geen aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Bij het slopen van de stallen zijn aandachtspunten in het kader van de Ff-wet van belang. In de te slopen stal broeden Spreeuwen. Bezette nesten van deze (en alle andere vogel)soort(en) zijn strikt beschermd. Om de stal te slopen in overeenstemming met de ff-wet dient deze buiten de broedtijd gesloopt te worden. De westelijke stal wordt zeer waarschijnlijk als verblijf- of voortplantingsplaats gebruikt door een steen-/boommarter of een Steenuil. Nader onderzoek dient duidelijk te maken welke diersoort gebruik maakt van de stal. Ook is niet duidelijk of de stal gebruikt wordt door vleermuizen als verblijfplaats. Specifiek onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functie van de stal voor vleermuizen is noodzakelijk om de juiste vervolgstappen te kunnen nemen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Bij het slopen van de stallen zonder gedegen onderzoek loopt de initiatiefnemer het risico op een boete, kan het werk stil gelegd worden en zal alsnog aanvullend onderzoek afgedwongen worden.

Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden en/of de EHS. Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van deze gebieden. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, is het aannemelijk dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurgebieden. Voorgenomen initiatief voorziet in voortzetting van een gangbaar gebruik. Nader onderzoek of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet nodig geacht.

Voorgenomen activiteit is zonder inzicht in de gebruiksfunctie van de stal voor boom-/steenmarter, Steenuil en vleermuizen niet in overeenstemming met de ff-wet.

1. Inleiding

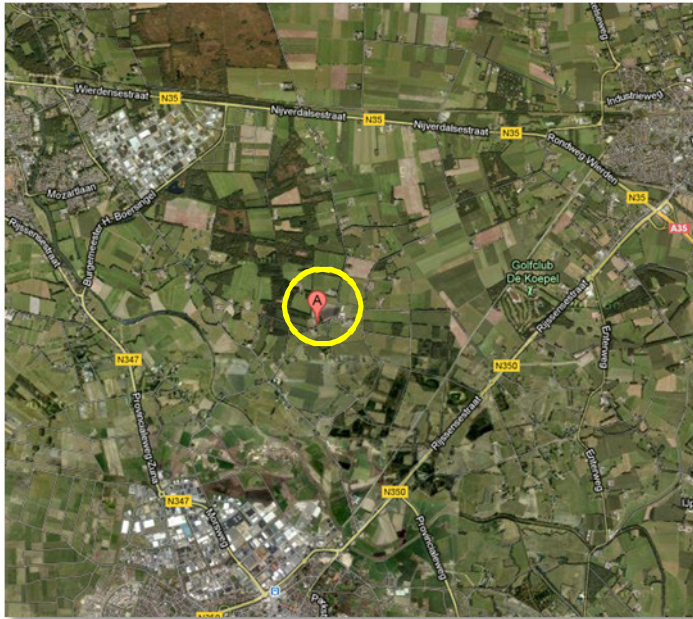
Er zijn concrete plannen om alle bestaande agrarische bijgebouwen op het adres Van Kregtenweg 4 in Notter te slopen en een nieuwe woning, ten oosten van de slooplocatie, op te richten. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en past binnen een 'goede ruimtelijke ordening' heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn en welke functie het plangebied mogelijk heeft voor beschermde planten en dieren hebben.

Er is in het plangebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden en of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de voorgenomen activiteit negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden.

Het plangebied is eenmaal onderzocht op 27 maart 2013 om vast te stellen of er beschermde planten en dieren aanwezig zijn in het plangebied en of er beschermde nesten, holen of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Voorliggend rapport beschrijft het plangebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek.

2. Situering van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Van Kregtenweg 4 in Notter, gemeente Wierden. Het ligt min of meer centraal tussen de woonkernen Rijssen, Nijverdal en Wierden. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Situering van het plangebied. Het plangebied wordt met de gele contour aangeduid.

3. Beschrijving van het onderzoeksgebied

3.1 Algemeen

Het onderzoeksgebied valt op te delen in twee van elkaar verschillende delen. Een deel wordt gevormd door een voormalige varkenshouderij. Dit deel van het onderzoeksgebied bestaat volledig uit bebouwing en erfverharding. De bebouwing bestaat uit een twee, aan elkaar verbonden veestallen welke gedekt zijn met golfplaten. De gebouwen hebben een spouwmuur en de daken zijn geïsoleerd met hardschuimen (dupanel)panelen. Het andere deel van het onderzoeksgebied bestaat volledig uit grasland welke een intensief agrarisch gebruik kent met bijbehorende mestgift en bewerking. Het grasland wordt gebruikt voor de verbouw van snijgras voor de melkveehouderij. Het grasland bestaat uit een soortenarme grazige vegetatie met hoofdzakelijk (engels)raaigras. Open water en opgaande beplanting ontbreken in het onderzoeksgebied.

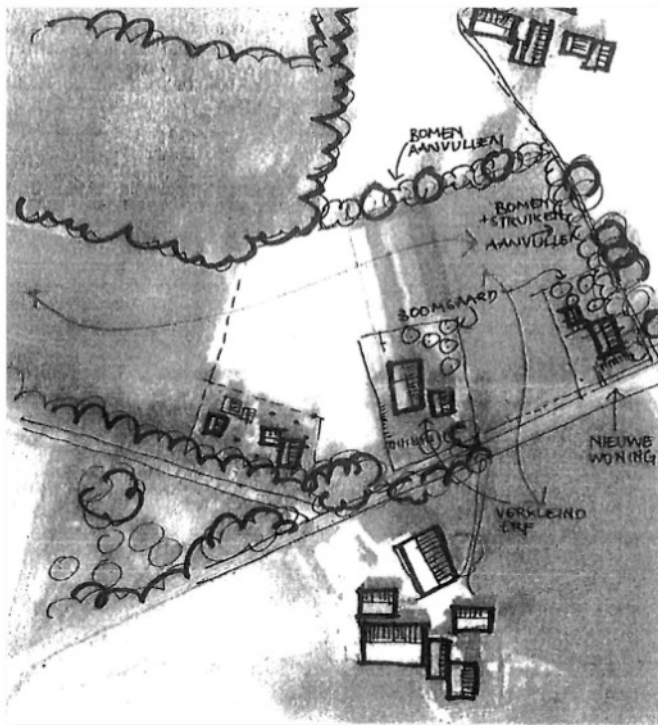
Detailopname van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele lijn aangeduid.

3.2 Voorgenomen activiteiten

De voorgenomen activiteit bestaat uit:

Concreet bestaat de voorgenomen activiteit uit:

1. Slopen van het overgrote deel van de stallen;
2. Bouwrijp maken van de bouwplaats;
3. Bouwen van een vrijstaande woning;
4. Landschappelijke inpassing van het oude- en het nieuwe erf.

Weergave van het wenselijke eindbeeld.

3.3 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen tijdens sloop- en grondwerken;
- Licht en trillingen tijdens bouwwerkzaamheden;
- Beïnvloeding van de lokale hydrologische situatie;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

Er is sprake van het toevoegen van het slopen van bestaande agrarische bebouwing en het bouwen van een extra woning naast een bestaand erf. Tevens wordt de bestemming van het erf van gewijzigd van 'agrarisch' naar 'wonen'. Bij het beoordelen van mogelijke effecten worden tijdelijke- en duurzame effecten onderscheiden. Tot de tijdelijke maatregelen behoren maatregelen zoals noodzakelijk t.b.v. sloop en nieuwbouw. Tot de duurzame maatregelen behoort de nieuwe woning.

Op bijna 3 km afstand ten noorden van het onderzoeksgebied ligt het Natura2000-gebied 'Wierdense Veld' (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). De aanwijzing van dit natura2000-gebied bevindt zich in de ontwerpfase. Het is onbekend wanneer de aanwijzing definitief wordt.

Beschrijving N2000-gebied

7

Instandhoudingsdoelen

Voor herstel en kwaliteitsverbetering van de resten hoogveenlandschap is een essentiële randvoorwaarde dat de hydrologie (zowel intern als extern) op orde komt. Vorming van functionerende hoogvenen door kwaliteitsverbetering hoogveenresten en herstel randzones én vergroting van de interne en externe samenhang ten behoeve van fauna. Herstel keten van komvenen langs de Duitse grens.

6.05	Natte heiden	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.
7.02	Initiëren hoogveenvorming	Op gang brengen of continueren van hoogveenvorming in herstellende hoogvenen H7120 in kansrijke situaties, met het oog op ontwikkeling van actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A (waar nodig uitbreiding oppervlakte H7120). Instandhouding van huidige relicten als bronpopulaties fauna. Herstel van grote veengebieden met voldoende rust onder andere voor de niet-broedvogel kraanvogel A127.

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>				6.05, W
H4030	Droge heiden	-	=	>				
H7110A	*Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	-	>	>				7.02
H7120	Herstellende hoogvenen	+	= (<)	>				7.02

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

Effectbeoordeling

Gelet op de afstand van ca 3 km tussen het onderzoeksgebied en het N2000-gebied 'Wierdense Veld', wordt verondersteld dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot een aantasting van de omgevingscondities die een meetbaar effect zouden kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het N2000-gebied. Daarbij wordt aangenomen dat tijdens de bouwfase er geen dusdanige maatregelen genomen hoeven te worden op het gebied van bronbemaling zodat dit effect heeft op de hydrologische situatie van het natuurgebied. Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht

4.2 beschermde natuurmonumenten

Er liggen geen beschermde natuurmonumenten in een straal van 3 km rondom het plangebied (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het onderzoeksgebied ligt net ten zuiden van gronden die tot de EHS behoren (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Gelet op de ligging buiten de EHS, in relatie met de aard en omvang van de voorgenomen activiteit wordt verondersteld dat het onderzoeksgebied niet in de invloedssfeer van de EHS ligt. De kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS worden niet aangetast. Het omzetten van een intensief agrarisch bedrijf in de bestemming 'wonen' heeft een positief effect op de duurzame instandhouding en de kwaliteit van de EHS vanwege het wegnemen van een emissiepunt nabij de EHS van vermestende- en verzurende stoffen. Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

Ligging van de EHS rondom het plangebied. De EHS wordt met de groene contour aangeduid. Het onderzoeksgebied wordt met de stip aangeduid.

4.4 wetlands (2005)

Er liggen geen Wetlands in een straal van drie kilometer rondom het plangebied (BRON: EL&I 2012, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht

4.5 Conclusies

Het plangebied ligt niet in de invloedssfeer van een beschermd natuurgebied of de EHS. De voorgenomen activiteit heeft vanwege de aard en omvang van de voorgenomen activiteit geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en op de instandhoudingsdoelen van de N2000-gebieden. Nader onderzoek of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

5. Toelichting Flora en faunawet

5.1 Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

5.2 Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

6. Soortenbescherming; het onderzoek

6.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 27 maart 2013 eenmalig onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder goede weersomstandigheden (half bewolkt, temperatuur 5 °C, en een matig oostenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 27 maart 2013, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Douma et al. 2011. De zoogdieren van Overijssel.

Flora en vegetatie:

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels:

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het plangebied bevinden. De onderzoeksperiode is niet geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat niet alle soorten teruggekeerd zijn uit de overwinteringsgebieden. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten, evenals een beoordeling van het plangebied op de aanwezigheid van soorten waarvan nesten, nestplaatsen en het functionele leefgebied jaarrond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vaat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar zeer beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in de gebouwen worden visueel geïnspecteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren.

Amfibieën & reptielen

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het plangebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vlinders. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van sommige soorten ligt. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het plangebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar libellen omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van sommige soorten ligt. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het plangebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het plangebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtigen

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtigen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtigen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het plangebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.2 Verwachting

Wanneer we kijken naar de landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het plangebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Vissen en kreeftachtige;
- reptielen;
- Dagvlinders;
- Amfibieën
- Vaatplanten;

Het is niet onwaarschijnlijk om soorten uit de volgende soortgroepen aan te treffen:

- Vleermuizen;
- Vogels;
- Grondgebonden zoogdieren;

6.3 Resultaten

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied nagenoeg tot een ongeschikte groeiplaats voor bijzondere planten. Een groot deel van het gehele onderzoeksgebied is bebouwd, het andere deel kent een intensief agrarisch gebruik met bijbehorende intensieve grondbewerking, mestgift en zaaien van hoog productieve grassoorten. Op de bebouwing groeien geen beschermde planten.

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels in het onderzoeksgebied vastgesteld. Gelet op de schijtsporren dan wordt de stal jaarlijks door Spreeuwen gebruikt als broedplaats. In de noordwestelijke hoek van de stal zijn gebruiksporen gevonden die mogelijk op de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van een Steenuil duiden. Vanwege het ontbreken van overige aanwijzingen, zoals braakballen en schijtsporren, is het onzeker of het daadwerkelijk om een vaste verblijfplaats van een Steenuil gaat. Dergelijke plekken worden ook gemaakt door Steenmarters die een vaste verblijfplaats onder de golfplaten hebben. Vervolgonderzoek is noodzakelijk om aan te tonen of de sporen afkomstig zijn van een Steenuil. Literatuuronderzoek en informatie Stichting Katoelenkiekers heeft geen bruikbare informatie opgeleverd omtrent het voorkomen van Steenuilen op het erf.

Smeerrand op muurplaat en gebruikspoor van een zoogdier of Steenuil.

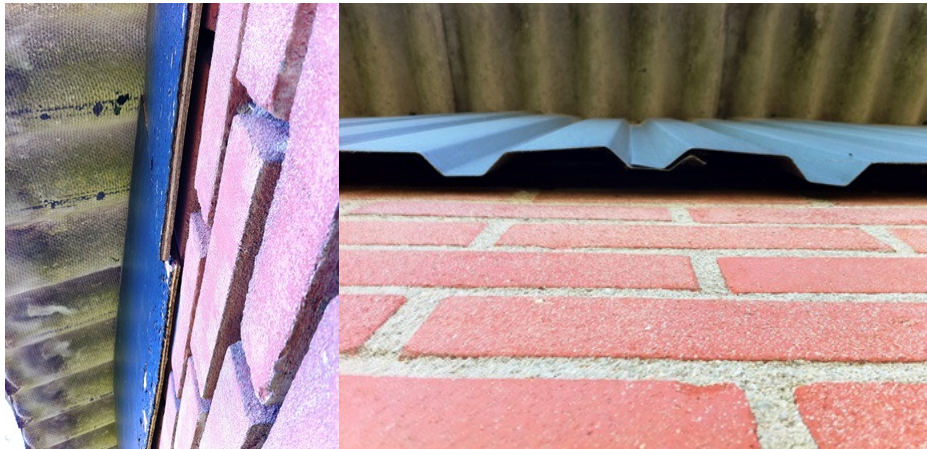

Aanduiding van de locatie waar het gebruikspoor gevonden is.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen, maar de onderzoeksperiode is vrijwel ongeschikt om vleermuizen waar te nemen. Vleermuizen verblijven nog in de winterverblijven. Op basis van de uitgevoerde visuele inspectie kunnen de gebouwen niet als ongeschikte verblijfplaatsen beoordeeld worden. Met name de betimmering van de zijgevel aan de westzijde en de achterzijde van de westelijke stal bieden vleermuizen voldoende mogelijkheden om de stal als vaste verblijfplaats te benutten. Bij kierende houten platen kan het gaan om soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis, maar de toegankelijke spouw aan de achterzijde kan ook benut worden door laatvliegers. De situering van de achtergevel t.o.v. de zon is niet

optimaal. Het is echter niet zo dat gevels met een noord-oriëntatie ongeschikt zijn als verblijfplaats. Op onderstaande afbeeldingen worden potentiële verblijfplaatsen getoond.

Potentieel geschikte verblijfplaatsen voor kleine soorten.

Potentieel geschikte verblijfplaatsen voor kleine- en grotere soorten. Met de pijlen worden de kieren aangeduid welke toegang verschaffen tot de spouwmuur.

Het is niet aannemelijk dat de sloop- en bouwwerkzaamheden een negatief effect op verblijfplaatsen in de directe omgeving.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen beschermde soorten in het plangebied vastgesteld. Mogelijk is de smeerrand onder de dakrand van de westelijke schuur afkomstig van een steenmarter. Opvallend is de afwezigheid van gebruiksporen langs de muur. Doorgaans ontstaat er een donkere vlek op de muur op de plek waar de marters omhoog kruipen richting verblijfplaats. De sloop van de stallen en nieuwbouw van de woning hebben geen negatief effect op vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren in de (directe) omgeving. Geadviseerd wordt om een cameraval te plaatsen om te onderzoeken welk dier de gebruiksporen daadwerkelijk maakt.

Amfibieën & reptielen

In het plangebied zijn geen amfibieën en reptielen aangetroffen. Het plangebied vormt een ongeschikt habitat voor amfibieën en reptielen. Geschikte verblijf- en voortplantingslocaties voor amfibieën en reptielen ontbreken in het plangebied.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

6.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaarrond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6.5 Samenvatting wettelijke consequenties

Flora

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen en het plangebied wordt als ongeschikt habitat beschouwd voor de aanwezigheid van beschermde soorten. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het plangebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

In het broedseizoen broeden er vogels in de gebouwen. Zeer waarschijnlijk broeden er ieder jaar Spreeuwen onder de golfplaten van de schuur. Van de Spreeuw zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd. De beste periode om sloopwerkzaamheden uit te voeren is september-februari. Mogelijk wordt de westelijke stal gebruikt door Steenuilen als vaste rust- en verblijfplaats en/of als broedplaats. Aanvullend onderzoek moet aantonen of dit het geval is.

Schijfsporen van vogels, een indicatie van nestelende spreeuwen onder de golfplaten.

Zoogdieren; vleermuizen

Om de voorgenoemde ingreep te toetsen op het effect op het leefgebied van vleermuizen, dan moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het plangebied kan hebben voor vleermuizen. Dit kan als vaste rust-/verblijfplaats of als vast leefgebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van verblijfplaats(en) van vleermuizen in de stallen niet uitgesloten worden. Ondanks het feit dat er geen sporen gevonden zijn die een directe aanwijzing vormen voor een verblijfplaats (Schijt, smeerranden), vormt met name de achterzijde van de westelijke stal een potentieel zeer geschikte potentiële verblijfplaats. Vanwege de breedte van de mogelijke toegang tot de verblijfplaats, zijn vetrandjes op die plek ook niet te verwachten.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Ff-wet strikt- en jaarrond beschermd. Een ontheffing van de Ff-wet is noodzakelijk stallen te mogen slopen. Om deze ontheffing aan te kunnen vragen is vervolgonderzoek conform het vleermuisprotocol vereist. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vier bezoeken in de vroege ochtend of late avond waarbij m.b.v. een batdetector de soorten en aantallen in beeld gebracht worden. Tevens kan worden vastgesteld welke functie de gebouwen hebben voor vleermuizen. Zonder specifiek vleermuisonderzoek loopt de initiatiefnemer dat werkzaamheden worden stilgelegd en indien de onderzoeksperiode (deels) voorbij is, dient gewacht te worden met het hervatten van de werkzaamheden nadat het onderzoek uitgevoerd is. In het slechte geval, kan dit een jaar oponthoud kosten. Anders dan in het verleden werd gedaan, kan aan de onderzoeksplicht niet voorbij worden gegaan door 'overcompensatie' door middel van het plaatsen van kasten. Specifiek vervolgonderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen is vereist.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het plangebied als foerageergebied. Gelet op de huidige karakteristieken van het plangebied, dan is het aannemelijk dat het plangebied van geringe betekenis is als foerageergebied voor vleermuizen. Windluwe plekken langs bomenranden en de boomkruinen, (vochtige) structuurrijke graslanden en oevers ontbreken. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen niet vereist.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het plangebied als vliegroute. Het is aannemelijk dat het plangebied geen functie van betekenis heeft als vliegroute. Voorgenomen activiteit voorziet niet in het beïnvloeden van lijnvormige landschapselementen

als singels, houtwallen en lijnvormige natte landschapselementen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet vereist.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Mogelijk heeft de steenmarter een vaste verblijfplaats in het plangebied. Nader onderzoek is wenselijk omdat het ook mogelijk is dat een boomarter de schuur gebruikt als vaste verblijfplaats. De steenmarter staat vermeld in tabel 2 van de Ff-wet. Voor ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. De boomarter staat vermeld in tabel 3. Voor het slopen van een verblijfplaats van de boomarter moet een ontheffing aangevraagd worden.

In het kader van de algemene zorgplicht, dient de stal buiten de voortplantingstijd van marters gesloopt te worden. De meest geschikte tijd om te slopen is september-februari. Vanwege de vele uitgangen die de mogelijke verblijfplaats heeft, is het niet aannemelijk dat er beesten verwond worden tijdens de sloop. Deze zullen tijdig de schuur verlaten. Hulpeloze jonge beesten kunnen dat nog niet.

Amfibieën en Reptielen

Er zijn tijdens het onderzoek geen beschermde amfibieën en reptielen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is vanwege de inrichting en het gevoerde beheer ongeschikt habitat voor amfibieën zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet en reptielen in het algemeen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde dagvlinders in het plangebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Er zijn geen beschermde libellen in het plangebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde libellensoorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde kevers en mieren in het plangebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde vissen en kreeftachtigen in het plangebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Zoogdieren; grondgebonden	Mogelijk steen- of boomarter	Art. 9,10,11	Vervolgonderzoek vereist
Broedvogels tijdens	Spreeuw	Art. 10,11	Gebouwen slopen buiten

broedseizoen (1)			de broedtijd of toegang dichtmaken
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	mogelijk Steenuil	Art. 10, 11, 12	Vervolgonderzoek vereist om vast te stellen of er een verblijfplaats van de Steenuil aanwezig is
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	onbekend	niet van toepassing	
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Onbekend	Mogelijk Art. 9,10,11	Vervolgonderzoek vereist of functie van bebouwing voor vleermuizen vast te stellen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Amfibieën	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Dagvlinders	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Libellen	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Overige ongewervelden	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

** Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

Van de plangebieden zijn geen historische gegevens bekend.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd onder prima weersomstandigheden. Het volledige plangebied is onderzocht.

7. Conclusies en advies

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling, idem voor soorten van tabel 2 mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Alle soorten van tabel 3 zijn strikt beschermd, evenals bezette vogelnesten en jaarrond beschermde nesten en -nestlocaties.

De nieuwbouw van de woning past binnen de Flora- en faunawet. Hiervoor hoeft geen aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Bij het slopen van de stallen zijn aandachtspunten in het kader van de Ff-wet van belang. In de te slopen stal broeden Spreeuwen. Bezette nesten van deze (en alle andere vogel)soort(en) zijn strikt beschermd. Om de stal te slopen in overeenstemming met de ff-wet dient deze buiten de broedtijd gesloopt te worden. De westelijke stal wordt zeer waarschijnlijk als verblijf- of voortplantingsplaats gebruikt door een steen-/boommarter of een Steenuil. Nader onderzoek dient duidelijk te maken welke diersoort gebruik maakt van de stal. Ook is niet duidelijk of de stal gebruikt wordt door vleermuizen als verblijfplaats. Specifiek onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functie van de stal voor vleermuizen is noodzakelijk om de juiste vervolgstappen te kunnen nemen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Bij het slopen van de stallen zonder gedegen onderzoek loopt de initiatiefnemer het risico op een boete, kan het werk stil gelegd worden en zal alsnog aanvullend onderzoek afgedwongen worden.

Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden en/of de EHS. Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van deze gebieden. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, is het aannemelijk dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurgebieden. Voorgenomen initiatief voorziet in voortzetting van een gangbaar gebruik. Nader onderzoek of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet nodig geacht.

Voorgenomen activiteit is zonder inzicht in de gebruiksfunctie van de stal voor boom-/steenmarter, Steenuil en vleermuizen niet in overeenstemming met de ff-wet.

Bijlagen:
 Bijlage 1. De natuurkalender
 Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet
 Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Waters												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
- De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
- Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2: Toelichting AMvB

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor Artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van Artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB Artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

<u>Zoogdieren</u> aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europaeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> mol <i>Talpa europea</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i>	<u>Mieren</u> behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polycetena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i> <u>Slakken</u> wijngaardslak <i>Helix pomatia</i> <u>Vaatplanten</u> aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i>
---	---

Tabel 3. Tabel 1 van de Ff-wet (Algemene soorten)

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- & faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 2.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

<u>Zoogdieren</u> Damhert <i>Dama dama</i> Edelhert <i>Cervus elaphus</i> Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> Grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i> Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> Steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i> <u>Dagvlinders</u> Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i> <u>Vissen</u> Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i> Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> Meerval <i>Silurus glanis</i> Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i> <u>Vaatplanten</u> Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> Aapjesorchis <i>Orchis simia</i> Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> Bijenorchis <i>Ophrys apifera</i> Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> Daslook <i>Allium ursinum</i> Dennenorchis <i>Goodyera repens</i> Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> Franjgentiaan <i>Gentianella ciliata</i> Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> Gele helmbloem <i>Pseudofumaria lutea</i> Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> Groensteel <i>Asplenium viride</i> Grote keverorchis <i>Listera ovata</i> Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> Harlekijn <i>Orchis morio</i> Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> Honingorchis <i>Herminium monorchis</i> Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedaauw <i>Drosera intermedia</i> klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i>	kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedaauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuta sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> ronde zonnedaauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruig klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenanjer <i>Dianthus deltoides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gage <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerkllokje <i>Leucojum aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i> <u>Kevers</u> vliegend hert <i>Lucanus cervus</i> <u>Kreeftachtigen</u> rivierkreeft <i>Astacus astacus</i>
--	---

Tabel 4. Tabel 2 van de Ff-wet.

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora & faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor Artikel 10 van de flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

¹

- onderzoek en onderwijs
- re-populatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB <u>Bijlage 1 AMvB</u> <u>Zoogdieren</u> das <i>Meles meles</i> boomarter <i>Martes martes</i> eikelmuis <i>Eliomys quercinus</i> gewone zeehond <i>Phoca vitulina</i> veldspitsmuis <i>Crocidura leucodon</i> waterspitsmuis <i>Neomys fodiens</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> adder <i>Vipera berus</i> hazelworm <i>Anguis fragilis</i> ringslang <i>Natrix natrix</i> vinpootsalamander <i>Triturus helveticus</i> vuursalamander <i>Salamandra salamandra</i> <u>Vissen</u> beekprik <i>Lampetra planeri</i> bittervoorn <i>Rhodeus cericeus</i> elrits <i>Phoxinus phoxinus</i> gestippelde alver <i>Alburnoides bipunctatus</i> grote modderkruiper <i>Misgurnus fossilis</i> rivierprik <i>Lampetra fluviatilis</i> <u>Dagvlinders</u> bruin dikkopje <i>Erynnis tages</i> dwergblauwtje <i>Cupido minimus</i> dwergdikkopje <i>Thymelicus acteon</i> groot geaderd witje <i>Aporia crataegi</i> grote ijsvogelvlinder <i>Limenitis populi</i> heideblauwtje <i>Plebejus argus</i> iepepage <i>Strymonidia w-album</i> kalkgraslanddikkopje <i>Spialia sertorius</i> keizersmantel <i>Argynnis paphia</i> klaverblauwtje <i>Cyaniris semitargus</i> purperstreeparmoervlinder <i>Brenthis ino</i> rode vuurvlinder <i>Palaeochrysophanus hippothoe</i> rouwmantel <i>Nymphalis antiopa</i> tweekleurig hooibeestje <i>Coenonympha arcania</i> veenbesparelmoervlinder <i>Bolaria aquilonais</i> veenhooibeestje <i>Coenonympha tullia</i> veldparelmoervlinder <i>Melitaea cinxia</i> woudparelmoervlinder <i>Melitaea diamina</i> zilervlek <i>Clossiana euphrosyne</i> <u>Vaatplanten</u> groot zee gras <i>Zostera marina</i> <u>Bijlage IV HR</u> <u>Zoogdieren</u> baardvleermuis <i>Myotis mystacinus</i> bechstein's vleermuis <i>Myotis bechsteinii</i> bever <i>Castor fiber</i> bosvleermuis <i>Nyctalus leisleri</i> brandt's vleermuis <i>Myotis brandtii</i> bruinvis <i>Phocoena phocoena</i> euraziatische lynx <i>Lynx lynx</i> franjaart <i>Myotis nattereri</i> gewone dolfin <i>Delphinus delphis</i> gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i> gewone grootoorvleermuis <i>Plecotus auritus</i> grijze grootoorvleermuis <i>Plecotus austriacus</i> grote hoefijzerneus <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> hamster <i>Cricetus cricetus</i>	hazelmuis <i>Muscardinus avellanarius</i> ingekorven vleermuis <i>Myotis emarginatus</i> kleine dwergvleermuis <i>Pipistrellus pygmaeus</i> kleine hoefijzerneus <i>Rhinolophus hipposideros</i> laatvlieger <i>Eptesicus serotinus</i> meervleermuis <i>Myotis dasycneme</i> mopsvleermuis <i>Barbastella barbastellus</i> nathusius' dwergvleermuis <i>Pipistrellus nathusii</i> noordse woelmuis <i>Microtus oeconomus</i> otter <i>Lutra lutra</i> rosse vleermuis <i>Nyctalus noctula</i> tuimelaar <i>Tursiops truncatus</i> tweekleurige vleermuis <i>Vespertilio murinus</i> vale vleermuis <i>Myotis myotis</i> watervleermuis <i>Myotis daubentonii</i> wilde kat <i>Felis silvestris</i> witflankdolfijn <i>Lagenorhynchus acutus</i> witsnuitdolfijn <i>Lagenorhynchus albirostris</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> boomkikker <i>Hyla arborea</i> geelbuikvuurpad <i>Bombina variegata</i> gladde slang <i>Coronella austriacus</i> heikikker <i>Rana arvalis</i> kamsalamander <i>Triturus cristatus</i> knoflookpad <i>Pelobates fuscus</i> muurhagedis <i>Podarcis muralis</i> poelkikker <i>Rana lessonae</i> rugstreeppad <i>Bufo calamita</i> vroedmeesterpad <i>Alytes obstetricans</i> zandhagedis <i>Lacerta agilis</i> <u>Dagvlinders</u> donker pimperlblauwtje <i>Maculinea nausithous</i> grote vuurvlinder <i>Lycaena dispar</i> pimperlblauwtje <i>Maculinea teleius</i> tijmblauwtje <i>Maculinea arion</i> zilvestreephooibeestje <i>Coenonympha hero</i> <u>Libellen</u> bronslibel <i>Oxygastra curtisii</i> gaffellibel <i>Ophiogomphus cecilia</i> gevlekte witsnuitlibel <i>Leucorrhinia pectoralis</i> groene glazenmaker <i>Aeshna viridis</i> noordse winterjuffer <i>Sympetma paedisca</i> oostelijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia albifrons</i> rivierrombout <i>Stylurus flavipes</i> sierlijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia caudalis</i> <u>Vissen</u> houting <i>Conegonus oxyrrhynchus</i> steur <i>Acipenser sturio</i> <u>Vaatplanten</u> drijvende waterweegbree <i>Luronium natans</i> groenknolorchis <i>Liparis loeselii</i> kruipend moerasscherm <i>Apium repens</i> zomerschroeforchis <i>Spiranthes aestivalis</i> <u>Kevers</u> brede geelrandwaterroofkever <i>Dytiscus latissimus</i> gestreepte waterroofkever <i>Graphoderus bilineatus</i> heldenbok <i>Cerambyx cerdo</i> juchtleerkever <i>Osmoderma eremita</i> <u>Tweekleppigen</u> bataafse stroommossel <i>Unio crassus</i>
--	--

Tabel 5. Tabel 3 van de Ff-wet : Soorten bijlage IV HR (+ Platte schijfhoren) / bijlage 1 AMvB (zie volgende bladzijde)

Bijlage 3. Fotobijlage

Impressie van het onderzoeksgebied;

Onderzoek naar vleermuizen en overige soorten in kader van de Flora- en faunawet

Van Kregtenweg 4
Notter

Colofon

Onderzoek naar vleermuizen in kader van de Flora- en faunawet
Van Kregtenweg 4 in Notter

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BIZ.Nu
Contactpersoon: dhr. W.Bekke

Projectnummer en versie: 267b, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 23 oktober 2013
Ligging projectgebied: Van Kregtenweg 4, Notter	Amersfoortcoördinaten: X232.6816 Y484.1251	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

1 Aanleiding en doel

Er zijn concrete plannen om alle bestaande agrarische bijgebouwen op het adres Van Kregtenweg 4 in Notter te slopen en een nieuwe woning, ten oosten van de slooplocatie, op te richten. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet heeft Natuurbank Overijssel het onderzoeksgebied op 19 juni 2013 visueel geïnspecteerd en onderzocht welke functie het plangebied (mogelijk) heeft voor beschermde planten en dieren heeft. De toegepaste onderzoeksmethode bleek niet geschikt om de functie van het plangebied voor vleermuizen in beeld te brengen. Tevens waren er vermoedens dat er paartje Steenuilen en boom-/steenmarters een vaste verblijfplaats hadden in de te slopen gebouwen. Daarom heeft Natuurbank Overijssel vier aanvullende bezoeken gebracht aan het onderzoeksgebied in de zomer en nazomer van 2013 om de functie van het plangebied voor vleermuizen, Steenuilen en marters in beeld te krijgen. Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van dit onderzoek.

Voorliggend rapport moet beschouwd worden als een addendum bij het rapport 'Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet Van Kregtenweg 4 Notter. (RAPPORT NR. 267, NATUURBANK OVERIJSEL, 2013).

Het in deze rapportage beschreven onderzoek is uitgevoerd met als doel het verkrijgen van antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

M.b.t. vleermuizen:

- Welke soorten maken gebruik van de locatie?
- Welke functie heeft het gebied voor betreffende soorten?
- Wordt bij de uitvoer van de ingrepen de Flora- en faunawet overtreden?

M.b.t. Steenuilen

- Welke functie heeft het onderzoeksgebied voor Steenuilen?

M.b.t. steen-/boommarters

- Welke functie heeft het onderzoeksgebied voor steen-/boommarters

Dit rapport beschrijft de bevindingen van dit onderzoek. In dit rapport wordt niet ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermde gebieden zoals de EHS, Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten. Daarvoor wordt verwezen naar het rapport 'Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet Van Kregtenweg 4, Notter (RAPPORT NR. 267, NATUURBANK OVERIJSEL, 2013).

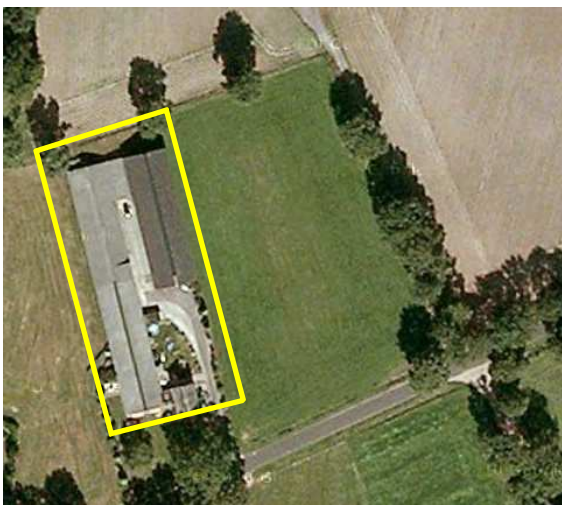
2 Situering van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Van Kregtenweg 4 in Notter, gemeente Wierden. Het ligt min of meer centraal tussen de woonkernen Rijssen, Nijverdal en Wierden. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Situering van het plangebied. Het plangebied wordt met de gele contour aangeduid.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een agrarisch erf waarop een hoofdgebouw en twee aan elkaar gebouwde stallen aanwezig zijn. De gebouwen hebben een spouwmuur en de daken zijn geïsoleerd met hardschuimen (dupanel)panelen. Open water en opgaande beplanting ontbreken in het onderzoeksgebied. In de noordwesthoek grenst het aan een vrij groot aaneengesloten bos met naald- en loofhoutopstanden. Aan de andere zijden grenst het aan agrarisch cultuurland met verspreid liggende (agrarische) erven.

Detailopname van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele lijn aangeduid.

3. voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit gaat uit het slopen van de bijgebouwen. Net buiten het onderzoeksgebied wordt een nieuwe vrijstaande woning gebouwd.

4. Methode

Het onderzoeksgebied is vier maal bezocht om inzicht te krijgen in de gebruiksfunctie van het erf voor vleermuizen, Steenuil en boom-/steenmarter. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in deze paragraaf nader toegelicht. Tijdens het bezoek waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van de aanwezige soorten (zie Tabel 1).

Gezien de grootte van het plangebied wordt niet verwacht dat er soorten en functies zijn gemist.

bezoekdatum	tijdstip	Doel	weersgesteldheid
24-06-2013	21:30 – 23:30	Vleermuis, Steenuil, marters	Onbewolkt, 18 °C; windstil
11-07-2013	3:30 – 5:30	Vleermuis, Steenuil, marters	Onbewolkt; 13 °C; windstil
18-08-2013	20:30-23:00	Vleermuis, Steenuil, marters	Onbewolkt; 25 °C; windstil
12-09-2013	19:45 – 22:00	Vleermuis, Steenuil, marters	Half Bewolkt, een enkele bui met lichte neerslag bij 16 °C; wind: 2-3 Bft.

Tabel 1. Bezoekdata en weersgesteldheid

Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantengroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Hieronder wordt de onderzoeksmethode van de onderzochte groep gegeven zoals uitgevoerd in het plangebied.

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersson D240x) is de echolocatie, die vleermuizen uitzenden, voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2). Door middel van het computerprogramma Batsound is een nadere analyse uitgevoerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

Bezoeken in de zomermaanden zijn bedoeld om zomerverblijfplaatsen, waaronder kraamkolonies, in beeld te brengen. De bezoeken in augustus-september zijn bedoeld om paarverblijven en eventueel winterverblijven in beeld te brengen. De toegepaste methoden zijn gebaseerd op het vleermuisprotocol 2013 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging.

Steenuil

Voor het onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor Steenuilen is gekeken en geluisterd naar de aanwezigheid van Steenuilen in het gebied, specifiek in de schemering wanneer Steenuilen vocaal zijn en vaak op gebouwen zitten. Tijdens alle bezoeken is de territoriumroep van de Steenuil kort ten gehore gebracht om te zien of er ook Steenuilen reageerden op het geluid. Dit is een geeikte onderzoeksmethode voor Steenuilen.

Steen-/boomarter

Voor het onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor steen-/boomarter is tijdens de bezoeken gekeken en geluisterd naar marters. Ravottende jonge marters kunnen luidruchtig zijn door beweging (stommelen) en het uiten van geluid (piepen, keffen).

5 Volledigheid van de inventarisatie

Het onderzoek is volledig volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd. Een volledig onderzoek conform het vleermuisprotocol bestaat uit minimaal vier bezoeken; twee in de zomermaanden (juni- juli) en twee in het najaar. Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van deze vier bezoeken.

Met de gekozen methode en inspanning wordt invulling gegeven aan de onderzoeksplicht van de Flora- en faunawet. De houdbaarheid van verspreidingsgegevens van faunasoorten zijn aan een maximale periode gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd. Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen en vogels geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet significant veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan.

6 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het onderzoek weergegeven. De verspreidingskaart van de aangetroffen soorten is opgenomen in de bijlage. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en aanbevelingen gegeven.

Hieronder worden de resultaten per soort en per functie behandeld. In de bijlage is een verspreidingskaart weergegeven met daarop de waargenomen vleermuizen en gebiedsfuncties.

6.1 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek zijn vijf vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

*Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)*

Tijdens alle bezoeken werden 3-5 gewone dwergvleermuizen waargenomen op een erf, net ten zuiden van het onderzoeksgebied. Deze vleermuizen foerageerden langdurig onder en naast de hoge opgaande erfbeplanting op het erf. Tijdens het bezoek op 10 juli vlogen drie vleermuizen vanaf dit erf langs de bebouwing naar het bos ten noorden ervan. Tijdens de beide bezoeken in de nazomer, werd een baltsend mannetje vastgesteld op het erf net ten zuiden van het onderzoeksgebied. Op dit erf bevindt zich het paarverblijf van dit mannetje. Er is geen specifieke aandacht besteed aan het erf net ten zuiden van het onderzoeksgebied. Het is niet bekend of er een kraamkolonie gevestigd is. Er zijn geen heen en weer vliegende vleermuizen waargenomen. Dit duidt doorgaans op zogende vrouwtjes die na het uitvliegen terug keren naar de kraamkolonie om te zogen. Vermoedelijk gaat het om een groep overzomerende mannelijke gewone dwergvleermuizen. Doorgaans zijn paarverblijven en kraamkolonies ruimtelijk van elkaar gescheiden. Dit beeld wordt hierdoor bevestigd.

Laatvlieger (Eptesicus serotinus)

Tijdens de bezoeken op 24 juni en 18 augustus werden enkele (3) foeragerende laatvliegers waargenomen boven het grasland ten oosten van de stallen. Deze laatvliegers vertoonden geen binding met het onderzoeksgebied. De verblijfplaatsen van de laatvliegers liggen buiten het onderzoeksgebied.

Rosse vleermuis (Nyctalus noctula)

Tijdens het bezoek op 10 juli werden twee uit het bos vliegende rosse vleermuizen waargenomen welke over het onderzoeksgebied vlogen in zuidoostelijke richting. Deze soort, welke normaal een verblijfplaats heeft in bomen, vertoonde geen binding met het onderzoeksgebied. De verblijfplaatsen van de rosse vleermuizen liggen buiten het onderzoeksgebied.

Voor een beeld van de verspreiding van de waargenomen vleermuizen wordt verwezen naar de bijlage.

6.2 Steenuil

Er zijn tijdens het onderzoek geen waarnemingen verricht van Steenuilen in het onderzoeksgebied. wel werden roepende Steenuilen vanaf erven in de omgeving van het onderzoeksgebied gehoord.

6.3 Steen-/boomarter

Er zijn geen waarnemingen verricht van marters in het onderzoeksgebied. Gelet op de tijd die de onderzoeker in het onderzoeksgebied heeft doorgebracht, zou de aanwezigheid van verblijfplaats van een marter opgemerkt zijn.

7 Toetsing Flora- en faunawet

7.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen. Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankerd in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd. Voor het verstoren en vernielen van vaste verblijfplaatsen is een ontheffing ex. 75C van de Ff-wet vereist. Tot de vaste verblijfplaats wordt het hele functionele leefgebied van de vleermuis beschouwd. Daartoe behoren ook essentiële vliegroutes en foerageergebied. Ook is ontheffing nodig voor het verwonden en doden van vleermuizen.

7.2 Ingreep

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op vleermuizen. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke invloeden:

- Geluid bij sloop- en grondwerken;
- Licht tijdens de sloop- en bouwfase;
- Trillingen tijdens sloop- en bouwwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

7.3 Effectbeoordeling

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het onderzoeksgebied vastgesteld. Net buiten het onderzoeksgebied, in het bos ten noorden ervan en het erf ten zuiden ervan zijn wel verblijfplaatsen vastgesteld.

Conclusie:

Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied van vleermuizen voor zover het betrekking heeft op verblijfplaatsen, niet aangetast.

Vliegroutes

Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement. De gewone dwergvleermuizen die in noordelijke richting over het onderzoeksgebied vlogen, zijn niet afhankelijk van de gebouwen om de foerageergebieden ten noorden ervan te bereiken. Ook na de sloop van de stallen blijft dit gebied bereikbaar. Daarvoor is de afstand kort genoeg en anders is deze bereikbaar via andere verbindingen in de directe omgeving, zoals de bomerij ten oosten van het onderzoeksgebied.

Conclusie:

Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied voor het aspect vliegroutes, niet aangetast.

Foerageergebied

Het onderzoeksgebied wordt niet door vleermuizen gebruikt als foerageergebied. De voorgenomen ingreep leidt niet tot aantasting van het functionele leefgebied. Indien na sloop een boomrijke erfbeplanting of waterpartij wordt aangelegd, wordt het onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied.

Conclusie

Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied voor het aspect foerageergebied, niet aangetast.

Steenuil

Het erf behoort niet tot het functionele leefgebied van de Steenuil. Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied van deze soort niet aangetast.

Steen-/boomarter

Het erf behoort niet tot het functionele leefgebied van de steen-/boomarter. Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied van deze soorten niet aangetast.

8 Toetsing Flora- en faunawet

Vleermuizen

Aanwezigheid verblijfplaatsen

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit gaan geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Aanwezigheid foerageergebied

Het onderzoeksgebied wordt niet door vleermuizen benut om te foerageren. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Betekenis plangebied in vliegroutes

Het plangebied heeft geen betekenis in functionele vliegroutes van vleermuizen. De voorgenomen activiteit is niet in strijd met de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C aangevraagd te worden.

Steenuil

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van Steenuilen. In het onderzoeksgebied zijn geen vaste rust- of nestplaatsen aanwezig. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Steen-/boomarter

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van Steen-/ of boomarters. In het onderzoeksgebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

9 Mitigerende maatregelen

Er is geen wettelijke noodzaak om mitigerende maatregelen te treffen.

Bij de nieuwbouw is het vrij eenvoudig om rekening te willen houden met het 'vleermuisvriendelijk' inrichten van de nieuwe gebouwen door duurzame verblijfplaatsen te creëren in de gebouwen. Dat kan door enkele stootvoegen in muren weg te laten, door een zolderruimte toegankelijk en geschikt te maken als verblijfplaats en door houten betimmering aan gevels te plaatsen. Dergelijke maatregelen zijn zinvol voor gebouw bewonende soorten als ruige- en gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Mogelijk ook voor andere, meer zeldzame soorten.

De volgende voorzieningen kunnen in de nieuwe gebouwen aangebracht worden:

- Weglaten stootvoegen bij enkele gebouwen. Op alle windrichtingen van de gebouwen worden enkele stootvoegen weggelaten. Hierdoor kunnen dwergvleermuizen de spouw betreden;
- Toegankelijk maken en inrichten van minimaal één zolder van een gebouw. Om een verblijfplaats te creëren voor soorten als gewone grootoorvleermuis en laatvlieger wordt een zolder van een gebouw toegankelijk gemaakt en ingericht specifiek voor vleermuizen;
- Muurplaten; op verschillende gebouwen worden houten muurplaten gemonteerd op ca. 1-1,5 cm van de muur met een opening aan de onderzijde. Zo wordt een geschikt zomer- en paarverblijf voor dwergvleermuizen gecreëerd.

Overige maatregelen

Om het erf aantrekkelijk te maken voor vleermuizen kunnen ook vleermuiskasten geplaatst worden in bomen rondom het erf. Daarvoor zijn twee typen kasten geschikt; platte kasten en ronde kasten van houtbeton. Op onderstaande afbeeldingen worden deze kasten weergegeven.

Voorbeeld van twee typen kasten.

10 Conclusie en aanbevelingen

Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op het functionele leefgebied van vleermuizen, Steenuil en steen-/boommarter. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Literatuur

- Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.
- Dietz, C., Nill, D. 2009. Vleermuizen; alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion.
- Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.
- Ministerie van LNV., 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure.
- Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391-401, 2006.

Internet

- www.vleermuizenindestad.nl
- www.vleermuis.net
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage:
Waarnemingen van vleermuizen in het onderzoeksgebied in 2013

